

Elever helt uppfyllda av tanken på att de bedöms

Skolvardagen för elever i årskurs 9 upptas i stort sett helt av tanken på bedömningar. Samtidigt visar sig språket som används när det gäller mål och kunskapskrav vara för komplicerat för eleverna.

Istället använder de sig av de resurser de har. De uppför sig, anpassar sig och försöker framstå som goda elever. Det visar en avhandling från Göteborgs universitet.

För att säkra kunskapsutveckling och höja svenska elevers resultat i internationella jämförelser har bedömningar, betygssättning och tester ökat successivt under det senaste decenniet. Den bärande utbildningspolitiska idén är att mätbara resultat ska mana till motivation genom konkurrens.

– Kunskap om hur elever förstår och hanterar bedömning i skolan är av betydelse för att göra den begriplig och effektiv. Elevers perspektiv på detta har rönt anmärkningsvärt lite intresse i forskningssammanhang, säger avhandlingens författare **Jennie Sivenbring**.

Hon har undersökt hur 28 elever från tre skolor i årskurs 9 talar om bedömningars betydelse och hur de inverkar på deras vardag. Hon är förvånad över resultatet.

– Jag trodde att de ständiga bedömningarna skulle ha stor betydelse för ungdomarna, men att det vid den här tidpunkten inverkar på i princip allt de gör och tänker om skolan förvånade mig faktiskt, säger Jennie Sivenbring.

Eleverna tar bedömningarna på mycket stort allvar eftersom betygen har stor betydelse för deras framtidsutsikter, en insikt som kommer sent för många elever. Dessutom är gymnasievalet i regel det första viktiga val de gör, och detta val är villkorat av betyg. Många ungdomar upplever att det är ett stort ansvar som placeras i deras egna händer. De talar om en vilja att förstå vad lärarna kommunicerar men uttrycker samtidigt att det språk som används vad gäller mål, kunskapskrav och bedömningar är alltför byråkratiskt och tekniskt för att kunna ge ledning till vad de behöver göra.

– När ungdomarna på grund av otillgängliga kunskapsmål inte förstår vad som förväntas av dem i skolvardagen använder de sig av andra resurser. De uppför sig, är trevliga, anpassar sig och försöker framstå som goda elever, säger Jennie Sivenbring.

Bedömningarna blir istället ett incitament för eleverna att ”spela sina kort rätt”. De är själva medvetna om att det finns fördelar med att spela ett klassrumsspel där de anpassar sig och arbetar med relationer till sina lärare för att vinna fördelar. Att vara en disciplinerad och välartad elev i klassrummet kan vara som en investering för att få bättre betyg i utbyte.

Eleverna säger att de kalkylerar var och när det är värdefullt och motiverat att investera.

– Det är dock viktigt att poängtera att bedömningar har god potential att fungera för kunskapsutveckling och motivation, men då behöver läraren utgå från hur eleverna talar om det. En förutsättning är att eleverna får insikter i vad de förväntas uppnå, hur de kan arbeta för att uppnå målet och hur detta hanteras i den pedagogiska praktiken. Detta är något som ungdomarna efterfrågar, säger Jennie Sivenbring.

För mer information:

Jennie Sivenbring, telefon: 031-786 2283 e-post: jennie.sivenbring@gu.se

Jennie Sivenbring lägger fram sin avhandling *I den betraktades ögon. Ungdomar om bedömning i skolan* vid institutionen för pedagogik, kommunikation och lärande fredagen den 15 april kl 13.00

Plats: Sal BE 036, Pedagogen hus B, entréplan, Läroverksgatan 15, Göteborg

Avhandlingen finns digitalt publicerad på <http://hdl.handle.net/2077/41562>.